

A-cyclus Doopsel van de Heer

Eerste lezing: Jesaja 55,1-11

Tweede lezing: 1 Johannes 5,1-9

Evangelielezing: Matteüs 3, 13-17

Ingesproken lezingen

Commentaar: Zalving ten leven

JESAJA 55,1-11

Eerste lezing uit de Profeet Jesaja

Zo spreekt God de HEER:

'Komt naar het water, gij allen die dorst lijdt!

Ook gij die geen geld hebt, komt toch.

Komt kopen,

geniet zonder geld

en zonder te betalen.

Komt kopen wijn en melk.

Wat geeft gij uw geld voor iets dat geen brood is?

Wat geeft gij uw arbeid voor iets dat niet voedt?

Luistert, luister naar Mij:

dan eet gij wat goed is,

dan verzadigt gij u aan heerlijke spijs.

Neigt uw oor en komt naar Mij en luistert

en gij zult leven.

Een blijvend verbond ga Ik sluiten met u;

de gunst, aan David verleend, verloochen Ik niet.

Hem heb Ik gemaakt tot getuige voor de volkeren,

tot vorst en gebieder over de naties.

Waarlijk, een volk zult gij roepen dat gij niet kent

en een volk dat u niet kent, snelt naar u toe

omwille van Israëls Heilige, die u verheerlijkt.

Zoekt de HEER nu Hij zich laat vinden,

roept Hem aan nu Hij nabij is.
De ongerechte moet zijn weg verlaten,
de zondaar zijn gedachten;
Hij moet naar de HEER terugkeren
– de HEER zal zich erbarmen –
terug naar onze God, die altijd wil vergeven.
Uw gedachten zijn nu eenmaal niet mijn gedachten,
mijn wegen niet uw wegen
– zegt het orakel van de HEER –
maar zoals de hemel hoog boven de aarde is,
zo hoog gaan mijn wegen uw wegen te boven
en mijn gedachten uw gedachten.
Zoals de regen en de sneeuw uit de hemel vallen
en daar pas terugkeren
wanneer zij de aarde hebben gedrenkt,
haar hebben bevrucht, zodat zij groen wordt,
wanneer zij het zaad aan de zaaier hebben gegeven
en het brood aan de eter,
zo zal het ook gaan met het woord
dat komt uit mijn mond:
het keert niet vruchteloos naar Mij terug;
het keert pas weer
wanneer het mijn wil volbracht heeft
en zijn zending heeft vervuld.'

1 JOHANNES 5,1-9

Uit de eerste brief van de heilige apostel Johannes

Vrienden, iedereen die gelooft dat Jezus de verlosser is
is een kind van God.

Welnu, wie de vader liefheeft
bemint ook het kind.

Willen wij God liefhebben en zijn geboden onderhouden
dan moeten wij ook Gods kinderen liefhebben.

Dat is onze maatstaf.

God beminnen wil zeggen

zijn geboden onderhouden

en zijn geboden zijn niet moeilijk te onderhouden

want ieder die uit God geboren is

overwint de wereld.

En het wapen waarmee wij de wereld overwinnen

is geen ander dan ons geloof.

Niemand kan de wereld overwinnen dan hij die gelooft

dat Jezus de Zoon van God is.

Hij is het die gekomen is met water en bloed,

Jezus Christus.

Hij is gekomen

niet door water alleen maar door water en door bloed.

De Geest betuigt het

omdat de Geest de waarheid is.

Want er zijn drie getuigen,

de Geest,

het water

en het bloed

en deze drie stemmen overeen.

Als wij het getuigenis van mensen aannemen

dan zeker dat van God,

dat zoveel groter gezag heeft;

God zelf waarborgt dit getuigenis

dat Hij heeft afgelegd aangaande zijn Zoon.

MATTEÛS 3,13-17

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

Toen kwam Jezus vanuit Galilea naar de Jordaan

om door Johannes gedoopt te worden.

Maar Johannes probeerde hem tegen te houden met de woorden:

‘Ik zou door u gedoopt moeten worden, en dan komt u naar mij?’

Jezus antwoordde: ‘Laat het nu maar gebeuren,

want het is goed dat we op deze manier Gods gerechtigheid vervullen.’

Toen stemde Johannes ermee in.

Zodra Jezus gedoopt was en uit het water omhoogkwam,

opende de hemel zich voor hem en zag hij

hoe de Geest van God als een duif op hem neerdaalde.

En uit de hemel klonk een stem:

‘Dit is mijn geliefde Zoon, in hem vind ik vreugde.’

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

Jean Bastiaens

Zalving ten leven

Na de zondag waarop het verhaal van de wijzen uit het oosten is gelezen, hebben we nu opnieuw te maken met een zondag die in het teken staat van de openbaring van de Heer. Want wanneer Jezus door Johannes gedoopt wordt, openbaart een stem uit de hemel wie deze Jezus is en waartoe Hij geroepen wordt. Voor de wijzen is de ster het teken dat ze ontvangen: Jezus is het Licht dat opgaat te midden van de duisternis waarin de wereld gedompeld is. Als Jezus gedoopt wordt, is de nederdaling van de Geest het teken: Jezus ontvangt kracht (tweede lezing) om zijn drievoudige zending te kunnen volbrengen.

De eerste lezing uit het boek Jesaja kan men lezen als een programma voor Jezus: hier staat te lezen wat de zending, die Hij ontvangt bij zijn doopsel door Johannes, zal inhouden. De eerste lezing spreekt natuurlijk allereerst over de dienaar, dat wil zeggen de profeet die door GOD geroepen wordt om het volk uit de Babylonische ballingschap te leiden. Het is belangrijk zich deze lezing goed eigen te maken. Neem de woorden in de mond, zin voor zin, en proef welke ingrediënten daarin zitten en wat die oproepen. De lezing bestaat uit twee delen. In het eerste deel wordt de dienaar bij ons binnen-geleid: hij is de uitverkorene die Gods wil zal doen en die daartoe zijn Geest ontvangt. Drie kwalificaties typeren de zending van de dienaar: hij zal niet met geweld te werk gaan (met geroep en getier); hij zal de gekwetste mensen niet voor zijn doeleinden gebruiken of misbruiken, maar hij zal hen juist dienen; hij zal vanuit een totale zelfgave de gerechtigheid van GOD laten zegevieren. In het tweede deel vernemen we dat GOD de dienaar tot een teken stelt: een teken van zijn verbond met het volk Israël, en dat betekent meteen ook dat hij een licht zal zijn voor alle volken. Deze dienaar is in alle opzichten een profeet: iemand die niet zichzelf waarmaakt, maar iemand die de heilswil van GOD ten uitvoer zal brengen. Wat is die wil van GOD? Dat het verblinde volk zal zien, dat het geknechte volk een

bevrijdende uittocht zal maken, zoals destijds onder Mozes.

De evangelielezing moeten we als een transparant boven de eerste lezing schuiven. De twee teksten verhelderen elkaar en lichten elkaar toe. In het evangelie horen we hoe Jezus zich invoegt in een bestaande beweging, die van Johannes de Doper. Jezus is niet 'op zijn eigen houtje' begonnen! Hij sluit zich aan bij een bekeringsbeweging die aangestuurd wordt door een groot profeet. Die profeet heet Johannes. Jezus wil zich aansluiten bij wat Johannes begonnen is. En gaandeweg herkent Johannes Jezus als zijn meerdere: 'Ik heb uw doopsel nodig en Gij komt tot mij?' Jezus antwoordt dat dit alles zo juist moet gebeuren, want alleen zo kan wat GOD wil (zijn gerechtigheid) vaste grond onder de voeten krijgen.

Wanneer Jezus gedoopt is, wordt Hij overschaduwd door de heilige Geest. Deze Geest is beweeglijk, puur, en in zekere zin argeloos – zo- als een duif. En terwijl dit gebeurt, klinkt er een stem uit de hemel. Deze hemelse openbaring vertelt ons wie deze Jezus is en wat zijn opdracht inhoudt. Hij is allereerst 'mijn Zoon', zoals ook koning David en de andere koningen genoemd werden (Psalm 2). Vervolgens is hij 'de veelgeliefde', zoals ook Isaak genoemd werd, de zoon van de belofte (Genesis 22). En ten derde is hij degene die Gods welbehagen realiseert, en wel als de dienaar uit de eerste lezing (Jesaja 42). Jezus is dus de zoon van de belofte en als zodanig ook zoon van Abraham, Hij is de koningszoon en als zodanig de gezalfde, en Hij is de profeet die het programma van de Jesajaanse dienaar zal uitvoeren

– en deze drie typeringen horen samen. Deze openbaring is bijna te groot om zo maar te bevatten, want hoe zal Jezus dat waarmaken? Deze vraag brandt vanaf nu op de lippen van de leerlingen die Jezus zal roepen. Want Hij zal deze opdracht niet alleen, als een solitair profeet, vervullen. Zoals Hij zich aansloot bij wat Johannes op gang had gebracht, zo zal Hij leerlingen zoeken die samen met Hem de messiaanse weg zullen bewandelen, ten einde toe. Dat is alvast zo prachtig aan Jezus: Hij is niet de eenzame Zoon van GOD, juist omdat Hij ook altijd de zoon van zijn volk wil zijn. Jezus heeft zijn wortels, en daarvan zijn de Dienaar, David en Isaak de getuigen!

De tweede lezing geeft een mooie samenvatting van waar het deze zondag over gaat. Het is een klein credo, uit de mond van Simon Petrus. Jezus is als messias tot 'de zonen van Israël' gezonden, en daardoor is Hij tevens 'de Heer van allen'. En bij wijze van samenvatting van de drievoudige opdracht van Jezus, horen we Simon Petrus zeggen dat GOD Jezus 'gezalfd heeft met de heilige Geest en met kracht.' En dit is een zalving ten leven, want Jezus wil al wie gekwetst is genezen.